

ERDÉLYI GAZDA

Minden gazda saját érdekében cselekszik, ha a hirneves és csakis eredeti **Bächer-féle** aczél-ekéket és tégely-aczél eketesteket vásárolja. - A **BÄCHER-féle** ekék s eketestek kiscgazdák számára is készülnek és könnyü súly, biztos járás, tartósság tekintetében minden más gyártmányt fölülmulnak és munkateljesítés tekintetében kiválnak.

Az ekefejek törhetetlen aczélból készülnek, melyekért öt évi szavatosságot vállalok.

Bächer Rudolf

kizárólagos ekegyárának raktára.

Árjegyzéket és árajánlatot készséggel ingyen küldök.

Magyarországi vezérképviselő: **SZÜCS ZSIGMOND** Budapest, VI., Nagymező-uteza 68. szám. 1266

A MELICHAR-féle császári és királyi szabadalmazott

„UNICUM DRILL“ sorvetőgép

egy czélszerű szerkezet, kevés vonóerőszükséglet, pontos szabályozhatóság, mint tartósság tekintetében valamennyi gyártmány között az első helyet foglalja el. Erről tanuskodik azon körülmény, hogy az utóbbi 10 évben 20,000 nél több ily gép adatott el.

Melichar Ferencz

császári és királyi szabadalmazott vetőgép-gyárának raktára.

Ábrás leirással és árjegyzékkel kívánatra ingyen szolgál.

Mezőgazdasági Hitelbank Részvénytársaság

BUDAPEST, V., Báthory-u. 5.

Telefon (interurbán) 75-94. 75-95. Bankosztály Távirati czim: „Erőtelefon.“

A legelőnyösebb feltételek mellett földbirtokosoknak törlesztéses jelzálogköcsönt és birtokosoknak, bérlőknek és gazdatiszteknek rövid és hosszú lejáratu olcsó váltóhitelt nyujt. Sorsjegyekre, értékpapirokra és vidéki takarékpénztári részvényekre kölcsönöket folyósít a legmagasabb arányig.

Áruosztály. 1650H.

TAKARMÁNYNEMŰEK: Védjegyzett „KISBÉR“ czukortakarmány, melasse kölcsönhordókban, finom és durva korpa, olajpogácsák, szárított sörtörköly, répaszelet és szeszmoslák. Szirup fehér tengeri moslák.

MŰTRÁGYAFÉLÉK: Chillsalétrom, superphosphát. Kartellen kívül: thomassalak és trágyafosz, olajok, kenők, zsákok és ponyvák, magvak, gazdasági gépek és egyéb gazdasági és technikai czikkek.

Az áruosztály szívesen szolgál mintázott árajánlattal.

RÖCK ISTVÁN gépgyára

BUDAPEST, I., Budafoki-út.

Gyártmányok:

Álló és fekvő gőzgépek bármily nagyságban.

Langen & Wolf rendszerű gázgenerátorok és gázgépek szivó-, világító- és kohó-gázüzem számára.

Lokomobilok, szabad. Bánó-féle és más rendszerű gőzkazánok különböző nagyságban és rendszerben.

Szivattyuk Worthington és egyéb rendszerek szerint. Hűtőtelepek és jéggyárak.

Gépberendezések malmok, téglagyárak, olajgyárak és kékfestő-gyárak részére.

Hydraulikus sajtók különböző nagyságban.

Borsajtók és szőlőzúzók.

1475

Magánjárókat, gőzmozgonyokat, gőzcséplőgépeket, járgányos- és kézi cséplőket, vetőgépeket, benzín- és nyersolajmotorokat, malm-berendezéseket, gőzeke-készleteket,

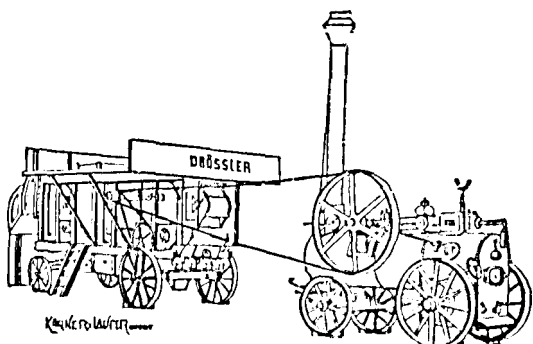
és mindennemű egyéb gazdasági gépeket szállít szolid kivitelben, kedvező fizetési feltételek mellett

Drössler Károly

cs. és kir. szab. gazd. gépgyár Bpest, VI., Váci-körut 59

Árajánlattal és költségvetéssel kívánatra díjmentesen szolgálok. 1449

Képviselők keresetnek. Legjobb bizonyítványok.

Lónyiró ollók,

Marhanyiró ollók,

Ló- és marhanyiró gépek „HELIOS“ istálló lámpa stb. s egyéb gazdasági czikkek legjobb minőségben jutányos árban szerozhetők be

SCHOTTOLA ERNŐ

czégnél

BUDAPEST, VI-ik kerület Andrassy-ut 2. szám.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

1532.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH,
Budapest, Váci-körút 63.

Által a legújabb árak mellett ajánlatnak:
Locomobil és gőzcséplőgépek,

szalmakazalozók, járgány-cséplőgépek, löhere-cséplők, úszító-rosták, korikolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyújtók, boronák, sorvetőgépek, Planot jr. kapálók, szecskavágók, répvágók, kukoricza-morzsolók, daráló, őrlőmalmok, egyetemes acél-ékek, 2- és 3-vasú ékek és minden egyéb gazdasági gépek.

1242

Törlesztő kölcsönök.

AZ
Erdélyrészi Magyar Jelzálog Hitelbank

Részvénytársaságnál

Kolozsvárott, Rózsa-utca 1. sz. (emelet.)

igen előnyös feltételű törlesztő kölcsönök kaphatók föld-birtokok és városi bérházakra.

Kölcsönkérvényekhez melléklendők: a legutóbbi hitelesített telekkönyvi kivonat és a hitelesített kataszteri birtokiv. — Bérházaknál a telekkönyv, házberadó vallomás hitelesítve és az épület vázrajza. — Kölcsönök 400 koronától kezdődőleg bármily magas összegig kaphatók. — Becslési költség csak nagy összegű kölcsönöknél számítatik, kissébbeknél az eljárás díjmentes. — Ügynökök közvetítésére nincs szükség, miután mindennemű felvilágosítással készséggel szolgál az

Igazgatóság.

1501 Hivatalos órák d. e. 9—1 óráig.

Gyors és olcsó lebonyolítás.

Előnyös feltételek.

Teljes 100-as érfolyam.

Benzinmotorok, Szívó-gázmotorok, Gőzcséplőkészle- tek, Aratógépek és egyéb Mezőgazdasági gépek

legújabb szerkezetben és legjobb kivitelben kaphatók

1458

A m. kir. államvasutak gépgyárának vezérügynökségénél

Budapest, V. kerület, Váci-körút 32. szám

Árjegyzéket és költségvetést kívánatra ingyen és bérmentve küldünk.

Erdélyi képviselő: WESSEL LEÓ Kolozsvár, New-York-szálloda.

Marosbogát községben egy vendéglő, fűszerüzleti helyiség, italmézési joggal és lakószobákkal, 1906. április 24-től hasznbérbe kiadó, értekezni lehet: Szászfenesen (Kolozsmegye) Szántó István számtartóval.

Trágyagypsz!

Mint az összes Erdélyi Gypszgyárak központi irodája, ajánlunk

kitünő erdélyi trágyagypszet!

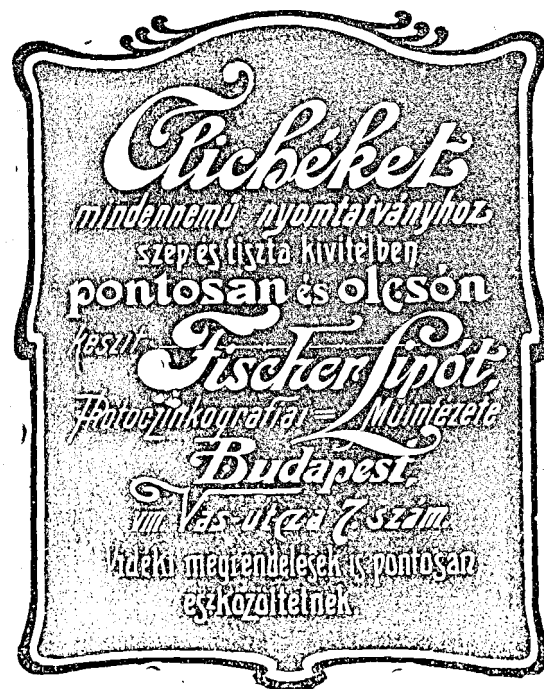
A leghálásabb és legolcsóbb műtrágya az ERDÉLYI TRÁGYAGYPSZ, amely különös sikerrel alkalmazható istállótrágya javítására és conserválására, luczerna, löhere és a pillangós növények trágyázására, mészszegény vagy szikes talajok javítására, szőlőtrágyázásra, burgonya és konyhakertészethez.

Legolcsóbb árajánlattal bármely vasuti állomásra készséggel szolgál a 1590

Magyar Gypszkereskedelmi
Részvénytársaság,

BUDAPEST,

V., kerület, Dorottya-utca 9. szám.

Mindennemű, vízben oldható és szavatolt beltartalmú műtrágyafélék, ugymint: esontliszt és ásványi szuperfoszfátok, valamint a tavaszi vetések trágyázására alkalmas különböző: nitrogén és káli tartalmu szuperfoszfátok és chilisálcrom a legjobb minőségben és a legkedvezőbb feltételek mellett kaphatók a:

Zalathnai Kénkovand-Ipar Részvénytársaságnál

Központi irodája: BUDAPESTEN, V. ker., Nádor-utca 4. szám, a hová a rendelések és mindennemű kérdézősködések intézendők. Rendeléseket készséggel elfogad és közvetít az Erdélyi Gazda közvetítő osztálya. A gyár árjegyzéke lapunk minden számában található!

(1477)

ERDÉLYI GAZDA

AZ „E. G. E.” TAGJAI INGYEN KAPJÁK.
ELŐF. ÁR: 1 ÉVRE 12 KOR., 1/2 ÉVRE 6 KOR.,
1/4 ÉVRE 3 KOR. EGY SZÁM 24 FILL.

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.
AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET ÉS ERDÉLYRÉSZI GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
KOLOZSVÁR, PETŐFI-UTCA 7. SZÁM.
MINDEN KÜLDEMÉNY ODA INTÉZENDŐ.

TARTALOM:

Önálló eredeti cikkek:

Szervezett gazdarsadalom. Tokaji László.	695
A zöldtrágyáról. Balla Lajos.	696
A sajtthibák. Sierbán János és Kővörfer István.	696
Gümőkórral fertőzött istálló fertőtlenítése. T. H.	697
A gyümölcsfák értékebecslése —r.	698
A tejszállító kannák. M. Sz.	698

Kisebbszakközlemények:

A kicsépzelt gabona eltartása — Burgonya- etetés fejőstehenekkel. — A sovány tej ér- tékeének emelése cukorral. — Az égetett mész eltartása. E.	698
--	-----

Kormányintézkedések:

Főhivás.	699
------------------	-----

Egyleti élet:

Meghívó az E. G. E. kolozsvármegyei szakosz- tályának ülésére.	699
---	-----

Vegyes közlemények

.	699
-----------	-----

Hirdetések

Mauthner Ödön

cs. és kir. udvari magkereskedő

Budapest

VII. ker., Rottenbiller-utca 33. sz.

IV. ker. Kossuth-István-utca 4. sz.

Számos tisztelt vevői kívánalmának megfe-
lelve, valódi haarlemi virághagymáiból oly
gyűjteményt állított össze, mely a fajok vál-
lozatosága és az ár olcsósága miatt csak-
ugyan méltók a figyelemre.

Szállít ugyanis legjobb választása szerint a
következő gyűjteményt:

1. számú gyűjtemény:

10 drb. jácint, névvel ellátott 10 disz- fajtaból,
10 " tulipán, korai teljes 10 fajtaból
10 " tulipán, korai egyszerű Duc van Toll 10 fajtaból.
10 " crocus, minden szinből.
5 " nárcis, vegyes.
5 " tazetta, vegyes.
10 " ranunkula, vegyes.
10 " Galanthus Elwesii.
10 " Trecsia refracta alba.

Az egész gyűjtemény ára 8 korona.

Megrendelés esetén tisztelettel
kérjük az „Erdélyi Gazdára”
hivatkozni.

Szervezett gazdarsadalom.

Hovatovább mind jobban érezzük
égető szükségét annak, hogy ez a címül
felirt ideál egész valóságban, nagyságban,
fényben és súlyos hatalomban — megtes-
tesüljön. A magyar föld sorsa sohasem volt
oly nehéz, a nemzet törzsét képező birto-
kosság jövője régen volt annyira remény-
telen — mint napjainkban.

A negyedfélszázados kiszipolyozó kö-
zösség által megsibbasztott magyar gaz-
dasági élet — mai kitett állapotában — ja-
vulást, fejlődést első sorban a társadalmi
szervezkedéstől várhat és remélhet. Szomorú
tény, hogy e tekintetben közgazdaságunk
minden más ága jóval erősebb, mint
épen mezőgazdaságunk.

Mezőgazdasági társadalmunk két leg-
nagyobb szervezete tartja ma és holnap
Budapesti évi közgyűlését: Az Országos
Magyar Gazdasági Egyesület és a Gazda-
sági Egyesületek Országos Szövetsége.

Az első: legrégebbi képviselője a ma-
gyar gazdarsadalomnak, mely bár — a
külföldiekhez mérten — igen szerény mé-
retű, minékünk azért legfőbb támaszunk és
reményünk. A másik nagy alkotás most
lépik fennállásának tizedik évébe.

Az O. M. G. E.-nek, mely 1825-ben
alakult, egy millió korona vagyona és négy-
ezer tagja van.*) És ennél többre — sajnos
épen a gazdarsadalom közönye miatt —
csak igen lassu tempóban gyarapodhatik a
jövőben is.

Ez a körülmény hívta életre az 1896.
esztendőben a Gazdasági Egyesületek Or-
szágos Szövetségét.

Gazdarsadalmunk vezetői egy na-
gyobb, minden tekintetben több súlyljal
bíró gazdarsadalmi képviselőt óhajtot-
tak létesíteni, midőn egy szervezetbe tömör-
íteni igyekeztek az összes érdekképviselői
tényezőket.

A Gazdasági Egyesületek Országos
Szövetsége minket közelebből érdekel.

Az előmunkálatokban, a szervezet mi-
kénjtjének megvitatásában és megállapítá-

*) A németországi Bundnak negyedmillió
tagja van.

sában annak idején az Erdélyi Gazdasági
Egylet is nagymértékben vett részt.

Országosan figyelmet keltett brosurá-
ban fejtette ki előzetesen az E. G. E. a szö-
vetség megalakítására vonatkozó felfogását
és elveit s az 1896. évi budapesti alakuló
közgyűlésen tizenegy E. G. E. tag szólalt
fel egyletünk álláspontjának védelmére. És
bár javaslataink jó része elfogadásra talált
is, egyletünk — egy-két elvi differencia
miatt — hét évig nem lépett be a szövet-
ség tagjai sorába.

A szövetség hét évi működése azon-
ban kellően meggyőzően az E. G. E.-et is
annak nagy horderejéről és fontosságáról,
a nyolcadikban — újabb felszólításra —
maga is belépett a szövetségbe.

Örömmel konstatáljuk, hogy a Gazd.
Egyletek Orsz. Szövetsége ma már egyre
jobban betölti azt a szerepkört, amelyre
elhivatott és erőben és befolyásban hova-
tovább egészen méltó előmozdítója és vé-
delmezője lesz mezőgazdaságunk nagy ér-
dekeinek.

A szövetség nevezetesebb eddigi ak-
ciói és állásfoglalásai közül kiemeljük a
következőket:

Rendezett számos, országos kérdéseket
tárgyaló és irányító gazdakongresszust és
gyűlést.

Rendezte a szegedi és pozsonyi nagy
mezőgazdasági kiállításokat.

Állást foglalt a tőzsdereform kérdé-
sében.

Az alföldi munkás-szociális mozgalmak
ügyében hasznos javaslatokat tett.

A központban gabona-árjegyző irodát
állított fel.

Érezte befolyását a kereskedelmi
szerződéses tárgyalásoknál.

Foglalkozott a hadsereg-ellátás kér-
désével.

Felemelte szavát az olasz borvám-
visszaélés tárgyában.

Javaslatokat tett a kartell-törvény
megállapítására vonatkozólag.

Előterjesztéssel élt a külügyi szolgál-
tában való közgazdasági érdekképviselőtün-
ket illetőleg.

Véleményt adott a földm. miniszternek

MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETE

BUDAPEST, V. kerület, Alkotmány-utca 31. sz.

Gabona osztály.	Vetőmag osztály.	Gép osztály.
Erőtakarmány oszt.	Gazdasági anyag osztály.	Biztosítási osztály.
Tenyészállat osztály.	Borgazdasági osztály	Díjszabási osztály.
Szövetkezeti sertéshizlalás.	Háztartási cikkek.	Baromfi-tenyésztési cikkek.

Alaptőke: 580,600 kor. Tartalék: 230,000 kor. Forgalmi

visszatérítési alap: 118,773 korona. Tagok száma: 1186.

Prospektust ingyen és bérmentve küldünk.

Az 1905. évi őszi és téli

anyag- és gép-árjegyzékünk és a baromfitenyésztési árjegyzékünk

megjelent és kívánatra bérmentve és ingyen küldjük.

A szövetségbe való belépés áldozattal nem jár.
Saját érdekünket mozdítjuk azzal elő. 1006

a földbirtokos kisgazdáknak a tényleges katonai szolgálat alól való méltányos mentesítése tárgyában.

Megállapította azon alapelveket, melyek szerint a cukorgyárak és a répatermelő gazdák közötti jogviszony törvényhozásilag rendezendő volna.

Sürgetésére alkotta meg a törvényhozás az 1900. évi gazdatiszti qualificatióról szóló törvénycikket.

Befolyt a marhasó árának 10 koronáról 6 koronára való leszállítására.

Lépéseket tett állattenyésztési egyesületeknek széles körben való alakítására.

Többszöri javaslatot tett az 1900. évi állatorvosi törvényhiányainak pótlására.

Tanulmányokat tétetett az országos depecoráció kérdésében.

Behatóan foglalkozott a kivándorlással és az azt előidéző körülményekkel.

Ezzel kapcsolatban az északról történő káros bevándorlás megfelelő ellenőrzését és korlátozását sürgette.

Érvényesítette befolyását abban az irányban, hogy az Osztrák-Magyar Bank válróbirálói közé számos mezőgazda is neveztetett ki.

Megállapodásokat létesített a szövetségi törvényjavaslat egyes intézkedései tárgyában s azokat az igazságügyminiszterrel közölte.

A vándorcigánykérdés megoldására javaslatokat tett.

Fölterjesztést intézett a vasárnapi munkaszünetnek a korcsmákra és pálinka mérésekre való kiterjesztése érdekében.

A szarvasmarha tenyészkörletek rendezése tárgyában beható javaslatokat tett.

Energikusan sürgette a számos visszaélésre okot és alkalmat adó védő-ójtó anyagok forgalomba hozatalának állami ellenőrzés alá való helyezését.

A holnapi jubiláris közgyűlés lesz hivatalva állást foglalni a közös, vagy a külön vámterület kérdésében.

Mind olyan ténykedések, melyeknek nagy fontosságát, közérdekűségét hangsúlyozni felesleges.

Ezen tevékenység egyik másik tárgyában már az E. G. E. is közreműködő részt vett.

A szövetségnek jelenleg van 69 egyesület tagja.

És ez már valami!

Üdvözljük — közgyűléseik alkalmával — két legnagyobb gazdatársadalmi szervezetünket s gyarapodást és fokozott sikert és eredményeket kívánunk nekik a jövőre.

Tokaji László.

A zöldtrágyáról.

A zöldtrágyázás célja a kiszarolt vagy már természetből sovány talaj nitrogén és humusz tartalmát szaporítani ott ahol kellő mennyiségű istállótrágyával nem rendelkezünk. Ezt a célt nitrogén gyűjtő növények termelésével és alászántásával érjük el. A levegőben levő nitrogén (légeny) felvételére alkalmas növények az összes pillangós virágok: lóhere, lucerna, biborhere stb., továbbá a különféle bükköny fajok, még a lóbab — borsó is.

A biborhere egy nagyon alkalmas zöldtrágya növény lenne, mivel már augusztusban elvethető a kalászosok learatása után kellőleg elkészített talajba és június elején már alászántható; de én a biborherével 3 éven keresztül mindig rossz eredményt értem el, a hideg mezőségi északi oldalakat nem szereti: kifagy, elpusztul. Igen jó eredményt értem el kedvező időjárás mellett a tavaszi bükkönnyel 35% zabbal keverve, lehető korán k. holdanként géppel 130 litert elvetve, már júniusban nagy tömegű zöldtrágyánk áll rendelkezésre.

Ennél még jobb zöldtrágya növény a lóbab-borsó-bükköny keverék, mivel mind a három légenygyűjtő, most már ezen keveréket vetem. Tavasszal márciusban elszórunk kat. holdanként 80 liter lóbab-borsó keveréket (50 liter lóbab, 30 liter borsó) és ezt 3-4 col mélyen alászántjuk, erre boronálás után sorvető-géppel 60 liter tiszta tavaszi bükkönymagot vetünk. Kedvező időjárás esetén ezen keverékből egy hatalmas tömegű zöldtrágya lesz, melyet teljes virágzás idején kell alászántani. Az alászántást Bächer-féle váltó-ekékkel végeztetem 2-2 ökörrel 3-4 col mélyen. A zöldtrágya-növény tökéletes alátakarása végett a nehéz szekérláncokat kétrét fogva odakötjük sodronnyal a taligatengelyre két felől belől a kerekeken úgy, hogy a ló a földön csuszva a csoroszlyáig érjen; így a zöldtrágyanövényt lehuzza és addig fogja míg az eke a földet reá fordítja. Bármily nagy tömegű zöldtrágyát így könnyen alá lehet szántani. Az ekék után jár egy könnyű vasborona és egy könnyű henger, így annyira alátakarható a zöldtrágyanövény, hogy nyoma sem látszik. A zöldtrágyát mélyebben mint 3-4 col nem szabad alászántani, mivel levegőhiány miatt nehezebben korhad el és a mély szántással hatásából e miatt sokat veszít. Különösen kell tehát erre ügyelni a zöldtrágya alászántásánál, mivel a béres saját kényelméért beereszti az ekét t. i. a mélyen járó eke biztosan jár, nem kíván annyi tudást. Az ekéken a csoroszlyának földben járó hegyét kissé előre kell állítani, így a csoroszlyával általi kitépelt növényrészek azon felcsuszának és 2 ághban végződő fa-ösztkével könnyen félretolhatók. Az így alászántott zöldtrágya vetőszántásig annyira elkorhad, hogy szántás után a vetőgépek akadályt nem okoz, kerülnek ugyan a föld felszínére elkorhadt növényi részek, de ezek már csak a humuszt szaporító szerves részek, melyekből elpárolgás útján veszteség nem állhat be. Az értékes nitrogént a talaj a korhadás folyamata alatt lekötötte.

A zöldtrágyát okvetlen műtrágyával kell alkalmazni, mivel az magára egyoldalulag a növény erőteljes fejlődését segíti ugyan elő,

de ezen erőteljes növény a talaj csekély foszfor tartalmát még jobban kihasználja és így fokozott rablógazdálkodásra vezet. Én kat. holdanként 150 kiló 16-18% os szuperfoszfátot szórok el géppel a vetőszántás előtt. Lehet a műtrágyát tavasszal már a zöldtrágya-növény alá adni és ez még helyesebb. Én csak a műtrágya szóró-gép munkájának megosztása végett hagyom észre a műtrágya elszórását, meg tavasszal aránytalanul több a szeles idő is, amikor az elszórás nagyon egyenlőtlen és még veszteséggel is jár, mivel a finom részeket a szél magával ragadja.

A zöldtrágya ilyen alkalmazásával elértem már 10 metermázsás búzatermést olyan földön, amely 25 éves cselédek tanúsága szerint soha még fél-termést sem adott. Ha a zöldtrágyát négy évenként megismételjük, úgy a talaj tápanyag-tartalmát szembetűnően szaporítjuk.

Véleményeim szerint a zöldtrágya így alkalmazva, az istállótrágyát teljesen pótolja és annál annyival előnyösebb, hogy a benne levő növényi tápanyagok lassabban bomlanak fel, mint az istálló trágyában és így a zöldtrágyába vetett búza nem dől meg oly hamar, mint az istállótrágyába vetett.

Egy nagy előnye van még a zöldtrágyának: a tavaszi szántással alátakart gyommagvak kikelnek és a zöldtrágya alászántásával ezek mind elpusztulnak, mielőtt magot érlelnének.

Balla Lajos.

A sajthibák.*

A sajt nagyon kényes tejtermék, melynek előállításánál sok hiba mutatkozik. Ezen hibák részint a rossz tejtől, részint meg nem felelő, rendszerint felületen kezelésből erednek. A sajthibák tanulmányozásánál megállapították, hogy a legtöbb hibát a baktériumok okozzák. A leggyakrabban előforduló sajthibák a következők:

- a) a puffadt sajt,
- b) a vak sajt,
- c) az ezerlyukú sajt,
- d) a morzsás sajt,
- e) a repedt sajt,
- f) a penészes sajt,
- g) a rothadó sajt,
- h) a kenőcsös sajt,
- i) a kék és fekete sajt,
- k) a keserű sajt,
- l) a rozsdás sajt.

Az itt felsorolt sajthibákon kívül még egyéb hibák is merülnek fel, amelyek, habár a sajt minőségét nem befolyásolják, de csökkentik annak értékét, ilyen az egérrágott, a nem tisztán kezelt, ütődött stb. és végül a kukacos sajt.

Az egérrágás ellen legjobb, ha mérget rakunk a polcokra, mert a pörkölt szalonnával ellátott csapdákra az egér nem igen megy rá, mikor maga körül más jó táplálékot talál. Macskát a pincébe eresztetni nem igen tanácsos, mert ezek is szívesen megeszik a sajtot.

A kukacok és peték ellen úgy védekezünk, hogy a pinceablakra szunyoghálót alkalmazunk s a sajtot szorgalmasan, előírás

* Mutatvány Sierbán János és Kőrfer István most megjelent „Tejgazdaság” című könyvéből.

Lóheremagot vásárol a legmagasabb napi árban

HALDEK

magnagykereskedése és heremagkiviteli üzlete, József főherceg Ö cs. és kir. Fensége udvari szállítója
BUDAPESTEN, VII. KERÜLET, KÁROLY-KÖRÚT.

szerint kezeljük, tehát sózzuk, mossuk és forgatjuk.

a) *A puffadt sajt.*

A sajt, erjedés közben szokott felpuffadni, Bizonyos fokig bár minden sajt felfúvódik, mert az erjedés alatt gázok fejlődnek, de ezen felfúvódás azután lassan vissza is húzódik, úgy, hogy a sajton alig észrevehető. A sajton levő lyukak az erjedés alatt keletkeznek. A felpuffadt sajtnál az erjedés nem lényegesen, a lyukak nemcsak a megkívánt nagyságban, hanem dió, sőt tojásnagyságúvá nőnek, sőt némely esetben ki is nyomja a sajt egyik másik oldalát. Ezen gyors vagy hirtelen erjedés eredménye nem tévesztendő össze az ezerlyukas sajttal, melyről később leendő szó. A puffadt sajt belseje úgy néz ki, mint egy nagylyuku spongea.

Az ügyes és gyakorlott sajtos, ha a sajtforó nyelével ráüt a sajtra, azonnal tájékozva van a lyukképződésről. Ha az ütés tompa hangot ad, a hang mélysége és kiterjedtsége a lyukképződést jelzi. Ha a hang nem tompa, így a sajton kevés vagy nincs is lyuk.

A puffadást sok körülmény idézheti elő s ezért az ok egykönnyen meg nem állapítható.

A kemény sajtoknál a baj gyakran már a prés alatt, a puha sajtoknál a formákban és mindjárt a pincekezelés kezdetén a gyors erjedés következtében mutatkozik.

A puffadt sajton a felfúvódás vagy az egész felületen vagy a kemény sajtoknál a lapos oldalakon kidomborodás által mutatkozik.

Az ilyen sajt mint másodrendű áru értékesíthető s az emmenthalnál 20 korona árkülönbözetet tesz.

Ize sem annyira finom, mert a fiatal édeskés, az érett pedig fagyú ízű. Ha a baj nagy mértékben lép fel s a sajtot gyorsan nem értékesítjük, úgy annak héjából darabok válnak le s ezen helyeken rothadó foltok keletkeznek.

Ha a tejben főcstej volt, a sajt felpuffadása biztosra vehető. A takarmány is nagyban befolyásolja a sajt erjedését, mert ha a tej savtartalma nagy, a sajt természetesen gyorsan erjedésnek indul, tehát oly takarmányok, melyek a savképződést előmozdítják, a sajtgyártás szempontjából mellőzendők. Ilyenek a nagyobb mennyiségben adagolt fiatal vöröshere (tarlóhere), a gyári hulladék, a romlott, penészes és felmelegedett takarmány és az ivóvíz, ha rothadó anyagok vannak benne. A gyors erjedés okozó lehetnek továbbá a nagyon meleg istálló, a tőgybetegségek, a folytatási időszak s a láz, végül a rossz vagy romlott oltó is.

Az ügyes sajtos az egyes sajtok erjedését mindig éber figyelemmel kíséri, mert előfordulhat, hogy csak az egy fejből készült sajtnál mutatkozik a hiba, de lehet, hogy a baj állandó marad, s akkor a savvizsgálathoz fordul s addig kutat, míg nyomára nem jön. A puffadás a helytelen készítés folytán is keletkezhetik, p. o. ha az alvadék nincsen kellően megmunkálva, vagy nem lett a formában egyenletesen elosztva, vagy nem volt egyenletesen préselve s a pince nagyon meleg. Különösen gyorsan erjed a sajt, ha sok savó marad az alvadékban, mert az erjedés alatt keletkező gázok a téstában levő lágy helyeken összefutnak, s kemény héjon keresztül nem juthatván ki, nagyobb lyukak keletkeznek, illetve a sajt felpuffad. A gyakorlott sajtos, különösen az emmenthali sajt gyártásánál, sajtjainak erjedését szabályozni tudja. Ha ugyanis a gyors erjedést már a préselés alatt veszi észre, hűvösebb helyre viszi a sajtot s

gyakran fordítja, de némely esetben jeget rak rá, vagy egynehány percre hideg vízbe mártja s ezt a kezelést addig folytatja, míg a gázok eloszottak s az első erjedés ideje elmúlt. Ha a puffadás a pincében mutatkozik, hasonlóképpen járnak el.

A puha sajtoknál is gyakori s kellemetlen jelenség a felpuffadás. Itt a baj rendszerint a formában, vagy a fesztőben mutatkozik. Az ilyen sajt nagyon kiduzzad, mert, vékonyabb héja inkább enged, s ha megfúrjuk, úgy sziszegő hangot fogunk hallani, amit a kiszabaduló gázok okoznak. A puffadt puha sajt belseje spongyaszerű s nagy lyukakkal bír, melyek ugyan későbbben többé-kevésbé visszafelődnek; de azért az ilyen sajt mindig vastagabb a rendesnél, s a szakértő tapintás után rögtön felismeri. Ha a puha sajt a fesztőben erjedt, úgy az többnyire izetlen és gyakran bűdös és téstájának nincsen megfelelő színe. Ha a sajt azonban már sózás után vagy a pincében puffadt fel, kesernyés s kellemetlen ízű lesz. Ha a puha sajt hirtelen erjedésnek indul, úgy azt hideg helyre visszük s jéggel kezeljük.

Az idevonatkozó vizsgálatok szerint a felfúvódást baktériumok okozzák, melyeknek az a sajátosságuk, hogy szaporodás közben szén-savat fejlesztenek. Ilyen a tőgygyuladást s bűhurutot előidéző micrococcus Sornthali, a Bacillus Guillebeau, a Baktérium colicommune. A felpuffadást a Bacillus Schafferi is előidézi, de nem okoz kóros állapotot,

b) *A vak sajt.*

Ezen hiba rendszerint a kemény sajtok, s különösen gróji és emmenthal sajtnál tapasztalható; az ilyen sajton lyukak vagy szemek nem képződtek s ezért vak sajtnak neveztek el.

Ezen sajthiba tulajdonképpen szépség-hiba, mert izre a vak sajt talán valamivel jobb, mint a lyukacsos sajt, de nem annyira tetszetős, s így olcsóbb is. Többnyire hideg pincében érlelt sajtoknál találjuk ezt a hibát.

A bajon úgy segíthetünk, hogy a tejet alacsonyabb hőfoknál s rövidebb idő alatt oltjuk be. A mennyiben az igen kövér tej okozná a hibát, a tej egy részét lefölözzük. Ha az alvadékot a rendes méreteknél nagyobbra vágjuk s ezt a munkát gyorsabban végezzük, az utómelegítést alacsonyabb hőfoknál eszközöljük, vagyis gyorsítjuk az erjedést, ezáltal egyidejűleg biztosítjuk a még meg nem keményedett téstában a lyukképződést. A hideg pincén úgy segítünk, hogy azt kavicskályhával látjuk el.

c) *Az ezerlyuku sajt.*

Az ezerlyuku sajt az előbb ismertetett vak sajtnak az ellentéte. Az ilyen sajt tele van apró, 1—5 mm. átmérőjű likacsokkal, nemcsak izetlen, hanem egyéb hibája is van.

A hiba többnyire sovány sajtoknál tapasztalható és vagy édes vagy savanykás ízű. A savanyú íz füllesztett takarmány, régi répaszelet, vagy ázott szénától szokott eredni.

Ha nem a takarmány idézte elő a hibát s a tej savtartalma mégis aránylag magas, így a kezelés körül kell a hibát keresni s oly változtatásokat kell tenni, melyek a tej savképződését gátolják meg. Az előirt tejkezelés mellett, kevesebb oltónak magasabb hőfoknál való használata s az utómelegítést szintén magasabb hőfoknál eszközölvén, a hiányt megszünteti.

Az édes ízű ezerlyuku sajt csak a hibás készítésből eredhet s ha előírás szerint dolgozunk, a hiba megszűnik.

A lyukak nagysága az alvadék mikénti

apritásától s a savtartalom fokától függ; minél nagyobbak az alvadékdarabok s minél több benne a savó, annál nagyobbak lesznek a lyukak. A sovány sajton azonban természetesen arányilag mindig kisebb lyukak keletkeznek, mint a kövér sajton.

d) *A morzsás sajt.*

Ha a sajt bele vagy téstája a levegőn megbarnul, pórhanyóssá lesz és szétesik, úgy „morzsás a sajt”. A régi, igen száraz és kemény sajt is morzsás, de ennek anyaga a levegőn nem barnul meg, tehát ezzel össze nem tévesztendő.

A bajt a túlkövér tej, vagy ha ennek egy kis része beoltás előtt összement, szokta előidézni. Az előbbi esetben a fölözés, utóbbiban a helyes tejkezelés fog segíteni. Előfordult, hogy a hiba igen nedves s túlmeleg pincében is keletkezett, így esetben az ismertetett pince nedvessége s hőfoka pontosan betartandó.

(Vége következik.)

Gümőkórral fertőzött istálló fertőtlenítése.

Mindazon módok, melyek valamely istálló tökéletes fertőtlenítését célozzák, gyakorlatiak, de többé-kevésbé költségesek, ha egészen jól akarjuk végrehajtani őket és teljes fertőtlenítést akarunk elérni. A folyó évi október 2—7 ig tartott nemzetközi gümőkörkongresszuson azonban az a vélemény jegecesedett ki, hogy nem kell túlzott aggodalmat táplálni ennek a ragadós bajnak közvetlen áthurcolását illetőleg. Általában igen valószínűen bizonyítják két tanárnak (Moussu és Vallée) kutatásai és munkálatai, hogy a gümőkórnak átrágadása sokkal gyakoribb az emésztő, mint a légzőszervek útján. Bárhogy álljon is a dolog, ha a tökéletes fertőtlenítés nem is föltétlenül szükséges, mégis okos és előrelátó eljárás az, ha lehető kevés költséggel mégis végrehajtjuk.

Az eljárásnak ki kell terjeszkednie az istálló padzatára, falaira és födémjére, a jászlakra és egyéb berendezésre.

Ha a padozat döngölt földből való, akkor 25—30 cm. mélységre kell kiásni és új földanyaggal helyettesíteni. Ha a padozat áthatlan, vagy majdnem áthatlan és jó kőből, téglából, cementből, vagy aszfaltból való, akkor forró vízzel egy kemény seprővel kell megmosni.

A falak és födém ugyancsak forró vízzel kemény kefével surlandók meg és ugyanezt kell végezni a jászlakkal és egyéb ingó tárgyakkal is.

Ezen mosó eljárás után permetező segítségével bőségesen megöntözzük mindent kreolin, lysol, vagy lusoform körülbelül 4%-os oldatával, illetőleg az utóbbinak 12—15%-os adagjával.

Végül a fertőtlenítést be kell fejezni azzal, hogy kénes gőzzel telítjük meg a lehetőleg légmentesen elzárt istállót. Körülbelül 40—60 gramm kén kell a helyiség egy köbméter térfogatára. Huszonnégy óra múlva ajtók, ablakok kitárásával kiszellőztetjük a helyiséget, hogy a kénes szag eltávolodjék és 12—24 órával ezután teljes biztonsággal beköthetjük az állatokat az így fertőtlenített istállóba.

T. H.

Legnagyobb választék és legjutányosabb árban kapható.

Divatos férfi ingek, alsó-nadrágok, gallérok, kényes és finom angol és francia zsebkendők.

Női len és chiffon ingek, bugyigók, szoknyák, háló ingek és kabátok.

Fű és leányka fehérnemű minden nagyságban és minőségben állandó raktár.

Sárga Kristóf

fehérnemű, vászon és szőnyeg nagy raktára

Kolozsvárt, Deák Ferencz-u. 3.

1008

Matrac, paplan, pokróc, valamint mindenféle ágyszak szerűen készítő, olcsó árban található.

Minden fajtájú és nagyságú szalon, ebédlő és futószőnyeg, gyapjú és csipke függönyök.

Amerika önműködő ablak-roletták egyedüli főraktára.

A gyümölcsfák értékbecslése.

A gyümölcsfák értékének becslését illetőleg aránylag még kevés és eltérő adat található a gazdasági irodalomban, pedig nagyon kívánatos, hogy egy nem igen bonyolult, igazságos alapon nyugvó értékbecslési eljárás állapíttassék meg a gyümölcsfákra nézve is. Egy ilyen eljárást alaposan megvitattott a tübingeni gyümölcsészeti szakosztály utolsó nagygyűlésén, ahol nem kevesebb, mint 300 gyümölcsstermesztő és szakértő volt jelen. Miután a gyümölcsfák értékének becslése különösen birtokváltozásoknál, tagosításoknál, stb. gyakran válik szükségessé, érdekelni fogja a gazdáinkat, ha megismerik azokat a szabályokat, melyek szerint az említett szakosztály a becslési eljárást megállapította. Ezen eljárásnál mindenekelőtt alma- és körte-, szilva- és ringló-, cseresznye- és meggy- stb. magas-növésű gyümölcsfákról volt szó, a melyeknek hasznát minden gyümölcsstermesztő gazda ismeri.

Mit kell tehát a gyümölcsfák értékének becslésénél figyelembe venni?

1. A talaj és altalaj minőségét a rendes szabályozás szerint, amikor is a gyengébb minőségű föld értékéből 10% leütetik, a jobb minőségűéhez ugyanannyi hozzáadatik.

2. A gyümölcsfa helyét. Így például az égtájnak nagy befolyása van a gyümölcsstermeszre, amennyiben a déli fekvésnél korai beérést várhatunk, de kései fagyoktól kell félnünk, a nyugati fekvés a viharok okozta kárt szokta okozni, az északi fekvés pedig sem a gyümölcsfa növekedésére, sem termésére nem kedvező. Mindezt percentlevonással lehet kifejezni; valamint azt is, ha a gyümölcsfa helye veszélyes, lopásoknak könnyen hozzáférhető, stb., vagy ha a föld a beültetett gyümölcsfának nem alkalmas. (Az almafának kövér, inkább nedves, mint száraz, a körtefának inkább száraz, mint nedves és mély talaju, a szilva-fának mészdús és nem igen száraz, a cseresznye- és meggyfának áteresztő és nem igen kövér talaj szükséges).

3. A fák elérhető kora. Ez alma- és körtefáknál 60—70 év, szilva-, ringló- és cseresznye-fáknál 30—35 év, meggyfáknál 25—35 év.

4. A terméshozam kezdete, emelkedése, tetőpontja, csökkenése.

5. A fák termésének nagysága. Erre nézve német gyümölcsstermesztők és szakértők a következő adatokat állították föl:

Alma- és körtefák	10(15)25 évig évenként	16.5 kg.
	26—55 " "	50 "
	56—70 " "	20 "
Szilva- és ringlófélék	6—12 " "	15 "
	13—26 " "	30 "
	27—35 " "	15 "
Cseresznyefák	10—15 " "	16.5 "
	16—30 " "	40 "
	31—35 " "	25 "
meggyfák	6—10 " "	12.5 "
	11—25 " "	27.5 "
	26—30 " "	16.5 "

6. A fák faértéke. Az öreg gyümölcsfák tüzelőfaértékét a nevezett nagygyűlésen így állapították meg: (persze az ottani viszonyokhoz mérten) almafáké = 7.20 korona, körtefáké 9.60 K., cseresznyefáké 4.80 K., szilva- és meggyfáké 1.20—1.80 K.

7. A gyümölcs ára minőség szerint. Itt az illető vidék piaci árai jönnek tekintetbe fajta és minőség szerint.

Ha már most ilyen módon a gyümölcsfa nyershozamát megállapítottuk, akkor az illető összegbe levonásba kell hozni: a gyümölcsfa vásárlásának és ültetésének költségeit, az

ápolás és őrzés, trágyázás és szedés, eltevés és egyéb munkák (faoszlopok és kötelek, permetezések, stb.) költségeit.

Példa: Egy 30 éves almafáról van szó, mely a legszebb növésű, jó talajban van, jól ápolt, amelynél tehát kevésbé jó viszonyok címén nem kell levonásokat eszközölni. A fa első minőségű mustalmát ad és pedig évenként 50 kg. ot, 6 korona értékben. Ennek 4% os tőkésítésnél megfelel mint tőke . . . 150—K. ehhez a fa faértéke 7.20 „

Osszesen 157.70 K.

Ebből levonandó:

A fa vételára és ültetési költsége 2.40 K.

A fa ápolása évenként 24 fillérrel 7.20 „

A fa trágyázása évenként 60 fillérrel 18.— „

Szedésért és eltevésért:

10—25 évig a 21.6 fillér $\times 15 = 3.24$ } 6.24 „

26—30 „ a 60 „ $\times 5 = 3$ }

Oszlopért, bekerítésért, permetezésért, stb. a 2.4 fill. 7.20 „ 41.04 „

Marad: 116.16 K.

A fa valóságos értéke tehát 116.16 kor.

—r.

A tejszállító kannák.

A tejgazdaságban a tejes kannák nagy összeget képviselnek, amiért is úgy azon anyagra, melyből készülnek, mint a kezelésre nagy figyelem fordítandó.

A tejes kannák jobbára cinkezett vaspléhből készülnek és a nagyon sokféle alaku kannák között vannak igen megfelelők, a kivitelben azonban annyira különböznek egymástól, hogy éppen ezért e körülményt figyelembe kell venni.

A tejes kanna tartóssága, ellentálló képessége függ azon anyagnak, amelyből készült, a vastagságától. Miután a vastagabb falu kanna nehezebb, azért a kannák vásárlásánál ügyeljünk a kanna súlyára. A súly azonban egymagában nem mérvadó. Előfordult, hogy duplafelné tejes kannákat készítettek és közéjük nehéz vaspléht tettek, hogy a vékony pléhből készült kannát súlyosabbá tegyék. Tartósabb és egyúttal súlyosabb lesz a kanna, ha vasabroncs veszi körül. Ez magában véve jó, előfordul azonban, hogy a kanna gyenge helyeit takarja el, t. i. keresztvarratokat, ha a kanna nem készült egy darabból. Ha az ilyen varratnál a forrasztás hiányos, a tej a kanna fala és az abroncs közé szívároghat, ahonnan eltávolítani s így a kannát alaposan megtisztítani nem lehet.

Legjobb, ha a kannán minél kevesebb forrasztás, varrat vagy korong fordul elő, vagyis ha minél kevesebb darabból készül. Ezidő szerint kétféleképpen készítenek a kannákat 1 darab pléhből, amelyeket könnyű tisztán tartani.

A kanna szájának nemcsak a használat, hanem a tisztítás szempontjából is fontossága van. A bő száj megkönnyíti a tisztítást, de megnehezíti az edény jó elzárását; ennek pedig szintén nagy fontossága van. A gumigyűrűvel és zárókengyellel ellátott fedők nem tökéletesek, több, lényeges hátrányuk van.

A kannák használatánál igen gyakran elkövetik azt a hibát, hogy a kannát még akkor is használják, mikor azt már ki kellene selejtezni. Az oly kanna, amelynek cinezése hiányos, rozsdás lesz. A rozsdás kannában szállított tej fémízt kap, szintúgy az ilyen tejből készült vaj is.

A faedényeket és eszközöket a tejgazdaságban évtizedeken át mellőzték, jelenleg

azonban kezdik a tejes kannákat tölgyfából készíteni. Ellene felhozzák, hogy nehezebben tisztogathatók, ami nem is tagadható, azonban a kannákat úgy lehetne készíteni, hogy minden részét meg lehessen nézni: vajjon jól van e tisztítva. Felhozzák ellené továbbá, hogy a tejlehűtés azon gyakori módja, mely szerint a megtöltött kannákat hideg vízbe állítják, ezeknél nem alkalmazható, mert a fa rossz hővezető. Másrészt azonban a tej a faedényekben szállítás közben se melegszik föl annyira, hogy megsavanyodástól kellene tartani, másrészt hideg idővel a tej megfagyása se fog előfordulni. Igen nagy előnye a faedényekkel szemben, hogy sokkal tartósabbak, különösen a vasúti szállításnál tűnik ez ki, amikor az edények egymáshoz vagy a waggon falaihoz ütődnek.

M. Sz.

KISEBB SZAKKÖZLEMENYEK.

+ **A kicsévelt gabona eltartása.** Ha a gabonát hamasosan az aratás után csépeljük ki, akkor a gabona sok nedvességet tartalmaz. Ha az ilyen gabonát nagyobb garmadába rakjuk, akkor az csakhamar megmelegszik, dohos szagot vesz fel és csirázó képessége is csökken. Hogy mindezen bajokat elkerüljük, leghelyesebb, ha a következőleg járunk el: a gabonát mintegy 15 cm. magas garmadába rakjuk és 3—4 napon át naponta legalább 1—2-szer átlapátoljuk. Ezáltal elősegítjük a magvakban levő nedvesség elpárolgását.

Gyakori és gondos lapátolás a gabona minőségére igen jó hatással van.

Az első raktározási idő alatt, lehetőleg száraz napon a gabonát megtisztítjuk s azután körülbelül 25 cm. magas garmadába rakjuk, ismét gyakran átlapátoljuk, de lehetőleg derült napokon. Ha az idő esősre fordulna, akkor a lapátolást be kell szüntetni, sőt a magtár ablakait is ajánlatos betenni, nehogy gabonánk a levegőből még több nedvességet vegyen fel.

Az ősz beálltával a garmadát 60—70 cm. magasra lapátolhatjuk, s ezután havonként egy kétszeri forgatás elegendő, csak hogy a rakás fenéig fel legyen forgatva, s a gabonát a lapáttal a levegőben mintegy dobjuk.

Decembertől február végéig havonta egyszer, márciustól április végéig havonta 2—3-szor lapátoljuk, mert ebben az időben a gabona gyakran megmelegszik.

Ha a lapátolás tavasszal aránylag sokba is kerül, azért nem szabad elmulasztani, mert gabonánk könnyen megdohosodik. E.

+ **Burgonyaetetés fejőstehenekkel.** Fejőstehenekkel a burgonyát szokták etetni nyersen, gőzölve, illetőleg megfőzve is; hogy azonban e módszerek közül melyik a helyesebb? arra nézve még maig is különböző nézetek uralkodnak.

Amint a tapasztalat bizonyítja, fejőstehenekkel burgonyát bátran etethetünk s földolog csak az, hogy a feletetés illetőleg előkészítés előtt a burgonyát minden hozzátapadt piszoktól jól megtisztítsuk, megmossuk, lecsirázzuk. A burgonya megmosását és lecsirázását nem fölösleges megemlíteni, mert bizony éppen ezt elég gyakran el szokták mulasztani.

Nézzük csak ezek után mégis hogyan helyesebb a burgonyát feletetni, nyersen-e vagy gőzölve?

Egészséges, nyers burgonyát minden baj nélkül etethetünk fejősteheneinkkel, ha naponta fejenként 10—12 kg.-nál többet nem

Szőlők rigolozását gőzekével

70—80 cm. mélyen, jutányos árban elvállalja s a jövő évi munkára is előjegyzéseket már most elfogad

Timár János, Maros-Szent-Királyt.

adunk és emellett jó melléktakarmányról (széna, erőtakarmány) is gondoskodunk.

Ha azonban a burgonyát a fentinél nagyobb mennyiségben adjuk, akkor a tej zsírtartalma tetemesen csökken, továbbá úgy maga a tej, mint a belőle nyert vaj egy sajátságos, nem kívánatos mellékzót vesz fel; sőt az állatok egészsége is veszélyeztetik.

Mérsékelt burgonyaetetésnél a gőzölés elmaradhat annál is inkább, mert a gőzölt burgonya inkább csak a test zsírtartalmát emeli s nem a tejét.

Nagyobb mennyiségű nyers burgonya etetésénél észlelt hátrányokat csökkenthetjük, ha a burgonyát előzőleg gőzöljük.

Ha bármiféle körülménynél fogva tehát kényszerítve lennénk naponta fejenként több mint 12 kg. burgonyát etetni, akkor a burgonyának előzetes gőzölését semmi szín alatt se mulasszuk el.

E.
+ **A soványtej értékének emelése cukorral.** A sovány tejet nagyon jól felhasználhatjuk borjuk felnevelésére, különösen akkor, ha megcukrozzuk. A cukor ugyanis a tejjavító szerek között az első helyen áll, különösen, ha teljesen tiszta, azaz raffinált cukrot használunk. Ha tejjavításra kevésbé tisztított cukrot alkalmazunk, akkor könnyen hasmenést okozhat a borjuknál.

A cukorral édesített sovány tejet a borjuk nagyon szeretik. Kiváló előnye a cukornak az, hogy az emésztés alatt szőlőcukorrá alakul át, s mint ilyen az állati test melegének képzéséhez járul, tehát munkaképességet, részint pedig zsírt termel.

Tejben a cukor adagolását 10–15 grm. napi adaggal kezdhetjük s ezt fokozatosan emelhetjük.

Legegyszerűbben úgy járunk el, hogy a cukrot — mivel tejben lassabban oldódik — feloldjuk kevés vízben, s ezen oldatot azután a tejhez öntjük.

E.
+ **Az égetett mész eltartása.** Száraz, oltott meszet legcélszerűbben nedvesített zsákokban lehet eltartani; ez ugyanis a port nem engedi magán át, a zsák likacsai állandóan eltömődnek, s így az oltott mészhez a levegőtől szénasav sem juthat.

Az égetett meszet pedig legjobb úgy raktározni, hogy megfelelő gödör fenekére 15–20 cm. vastag mészréteget rakunk, kevés vízzel ezen réteget megnedvesítjük, mi által a mész finom porrá esik szét. Erre a rétegre rakjuk a megőrzendő mészdarabokat, melyeket lehetőleg szorosán egymás mellé helyezünk. A rakás tetejére ismét por alakú oltott meszet teszünk, amely a rakás közeit is kitölti.

Az ily módon raktározott mész meg van védve úgy a levegő, mint a nedvesség behatásától, s így egész télen át jól eltartható.

Vizsgálatok igazolják, hogy az így elartott mész jóságából semmit sem veszít s az igen könnyen és jól oltódik meg.

KORMÁNYINTÉZKEDESEK.

Fölvívás.

A lelkész, tanító és jegyző urak figyelmét ezúton újból is fölhívjuk az állami intézeteknél eladó csemeték, oltványok, szőlővesszők és fűzdugványok megszerzési feltételeire, amelyek úgy a kisgazdák, mint a községi faiskolák, lelkészek, tanítók és jegyzők részére a beszerzésnél nagy kedvezményeket tartalmaznak. E feltételekből kiemeljük a következőket:

Gyümölcsfa-oltványoknak, vadgyümölcsfa-csemetéknek, fűzdugványoknak, szemzőhajtásoknak és oltóvesszőknek kedvezményesen áron való kiosztása, kellően felszerelt kérvényekre történik, amely kérvények a „Nagy-méltóságú m. kir. Földmívelésügyi Minisztériumhoz, Budapest” címzendők és nyújtandók be. A csomagolási és szállítási költségeket a kérelmező birtokos tartozik fizetni.

Lelkészek, tanítók, jegyzők, állami tisztviselők és földmives gazdák külön a miniszterhez intézendő bélyeges kérvényükre fél-sőt esetleg még kedvezményesebb árban is kaphatják a fákat és csemetéket.

Nem oltott magcsemeték és vadcsemeték megfelelő talaju, fekvésű, kerítéssel, kúttal és felszereléssel ellátott, szakértő kezelővel bíró faiskolák részére, ha ezen feltételeket a tanfelügyelő, vagy fatenyésztési vándortanító, vagy járási faiskola felügyelő igazolja — *in-gyen* is adatnak.

A kérvények sürgősen, de legkésőbb 1906. január 1-ig intézendők a földmívelésügyi miniszterhez.

Az oltványok, csemeték, stb. eredeti árai, tehát azok az árak, amelyekből esetleg még kedvezményesen leszállítás várható, a következők:

A) *Gyümölcsfáknál.* 1.) I. osztályú alma-, körte-, szilva-, ringló-, cseresznye-, meggy-, dió-, szeder- és berkenye oltványok és kitültetésre alkalmas facsemeték ára darabonként 60 fill.; 2.) ugyanezen fajtákból II. osztályúak 30 fill.; 3.) I. oszt. kajszin- és őszibarackoltványok 40 fillér; 4.) ugyanezen fajták II. osztálya 20 fill. darabonként. 5.) 1–2 évig iskolázott köszméte és ribizkedugványok darabonként 10 fillér. 6.) Oltóvesszők és szemzőhajtások 4 fillér.

B) *Magcsemetéknél* 1000 darabonként számítva: 1 éves vadalma-csemete = 10 K., 2–3 éves vadalma iskolázott magcsemete = 15 K., 1 éves vadkörte-csemete = 12 K., 2–3 éves vadkörte magcsemete = 18 K., szilvamagcsemete = 12–20 K., vadmeggy- és vadcseresznye-csemete 16 K.

C) *Szőlővesszők és oltványok.* Riparia, Solonis, Rupestris Monticola I. oszt. sima vessző ezre 12 K., ugyanebből II. oszt. 6 K., ugyanezekből I. oszt. gyökeres vesszők ezre 24 K., II. oszt. 12 K. Amerikai szőlőoltványok ezre 200 korona. Európai csemegeszőlfajták sima vesszejének ezre 10, gyökeres vesszejének ezre 20 K. Európai borszőlő fajták sima vesszejének ezre 6, gyökeres vesszejének ezre 12 korona.

Igen üdvös dolog lenne, ha a lelkész, tanító és jegyző községe és a kisgazdák faállományának szaporítása céljából figyelembe venné az ezen fölhívásban foglaltakat és megösmertetné azokat a kisgazdákkal is.

EGYLETI ELET.

Meghívó.

Az „Erdélyi Gazdasági Egylet” kolozsvár-megyei szakosztályának 1905. évi december 13-án (szerdán) d. u. 3 órakor, az egylet Petőfi-utca 7. sz. alatti helyiségében ülést tart, melyre a szakosztály tagjait tisztelettel meghívja

az Elnökség.

Tárgyak:

1. Jelentés az ősszel tartott kiállításról és díjazásokról.
2. Jelentés elintézett ügyekről.
3. Nagysármási vásárszabályzat véleményezése.

4. Jelentés és javaslat vajtermelésre berendezett tejszövetkezetek létesítése ügyében.

5. A jövő évi működési tervzet bemutatása és végrehajtása iránti javaslat.

6. Elnöki bejelentések.

7. Indítványok.

VEGYES KÖZLEMENYEK.

— **A nemokleveles gazdatisztek**, kik a tél folyamán tartandó gyakorlati gazdatiszti vizsgákra jelentkeztek, értesitem, hogy a földmívelésügyi m. kir. miniszter úrnak 1905. évi november hó 22-én kelt 75273. számú rendelete értelmében a vizsgák a debreceni, kassai, keszthelyi és kolozsvári m. kir. gazdasági tanintézeteknél 1906. évi január hó 22-én kezdődnek. A vizsga idejéről a behívó értesítéseket már mindenkinek megküldöttem. Amennyiben pedig valaki ezen értesítést meg nem kapta volna, értesitse erről a debreceni m. kir. gazdasági tanintézet igazgatóságát. *Sztankovics János* h. igazgató.

— **Gazdasági egyesületi titkárok mozgalma.** Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület és a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségének f. hó 10-én és 11-én megtartandó közgyűlése alkalmából *Rubinek Gyula* orsz. képviselő, ügyvezető-titkár kezdeményezésére *Poszvek Nándor*, a Szatmárvármegyei Gazdasági Egyesület titkára e hó 10-ére a Köztelken tartandó értekezletre hívja össze kartársait. Az értekezlet tárgyai: a vidéki titkárok együttműködésének biztosítása, a vidéki titkárok nyugdíjazása és részükre vasúti kedvezmények kieszközölése. E mozgalom már régebb keletű és a gazdasági egyesületi titkárok már a múlt évben is értekezletet tartottak, amelyen a testület szolidaritása minden tekintetben szépen megnyilvánult. — Csak helyeselni lehet e mozgalmat, mert első sorban maguknak a gazdasági egyesületi titkároknak kell törekedniök hivataluk erkölcsi színvonalának emelésére és anyagi helyzetük javítására. A mezőgazdasági haladás leghatásosabb tényezői a gazdasági egyesületek és ezek csak rátermett, ügybuzgó titkárokkal fejthetnek ki hatékony tevékenységet. A gazdasági egyesületi titkár tehát rendkívül fontos hivatást teljesít a mezőgazdaság és a vele kapcsolatos közigazgatási intézmények fejlesztésében és éppen azért, mint a mezőgazdasági érdekek leghivatottabb érdekképviselőjét, hatáskör és anyagi javadalmazás tekintetében oly magas nivóra kell emelni annak hivatalát, miként ezt a múlt nyugaton látjuk, ahol a gazdasági egyesületi titkárok tényleg vezérszerepet játszanak a közigazgatási mozgalmakban. Ha a titkári állás javadalmazás és hatáskör tekintetében egyaránt előkelő helyet fog elfoglalni, úgy az ország legtehetségesebb gazdasági szakemberei fognak pályázni ez állásokra és e tehetségek ambiciózus tevékenysége hatályosan fog érvényesülni a mezőgazdaság és a közjólét nagyarányú fejlesztésében. Ezen az értekezleten *Tokaji László*, az E.G.E. titkára és *Eber Ernő* s.-titkár vesznek részt.

— **Tejszövetkezet Kolozsmegyében.** A kolozsmegyei *szucsáki* kisbirtokosság körében újabban mind nyomatékossabban nyert kifejezést az az óhaj, hogy a termelt tejnek Kolozsvárról való értékesítése céljából szövetkezet létesüljön, mely által a beszállítás költségei és idővesztése tetemesen csökkennének. A kisbirtokosság óhajának a község bírója ál-

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank R. t.

Teljesen befizetett alaptőkéje 1.200.000 korona.

Kolozsvárt, Mátyas-király-tér, 7. sz. saját házában.

Betétkeket előnyös feltételek mellett fogad el könyvecskékre, vagy folyószámlára és azokat felmondás nélkül fizeti vissza.

Váltókat olcsón számítól le.

(1007.)

Előleget ad értékpapírokra és kézi zálogra.

Jelzálogos kölcsönöket nyújt földbirtokokra és kolozsvári házakra. Törlesztős kölcsönöket közvetít a Hazai Takarékpénztár részére.

Árúraktárral (a pályaudvar mellett) olcsón kezelik a betárolt árukat és azokra előleget adnak. Ugyanott kölcsönzések is kaphatók.

tal való kifejezése következtében dr. Mósa József a nádamenti járás szolgabírája az illetékes tényezőknél közbenjárva buzgólkodott a szövetkezet létesítésén. Folyó hó 3-án Mósa dr. szolgabíró, Szász István állattenyésztési felügyelő, Éber Ernő, az E. G. E. kolozsvármegyei szakosztályának előadója és Jászberényi András, gazd. tanintézeti s. intéző Szucsákon a nagyszámban összegyűlt klsbirtokosság előtt kifejtették a szövetkezet előnyeit és a gazdák különösen az állattenyésztési felügyelő tartalmas és meggyőző előadása nyomán egyértelműleg elfogadták a szövetkezet alakításának eszméjét, úgy, hogy annak megalakulása még a tél folyamán várható.

— **Az „Erdélyi havasali juhtej szövetkezet”** üzletrész előlegyzései — amint Dextrád-Széplakról írják — serényen folynak. Eddig 204 előjegyzés történt, melyben 111 drb. juh és 88 drb. tehén szerepel. Értesülésünk szerint ezen szám, tekintve a nagy érdeklődést, még növekedni fog. A szövetkezet a jövő év elején kezd meg működését olyformán, hogy a tehéntartó gazdák érdekeit is kielégítő, a tehéntej értékesítését is üzemi körébe veszi.

— **Az erdélyrészi szőlőfelújítás.** A Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesülete nemrég tudvalevőleg tanulmányútát rendezett tagjaival Erdély borgazdasági viszonyainak megismerésére. Az egyesület igazgatója, dr. Drucker Jenő most elmondja impresszióit és megfigyeléseit az erdélyrészi szőlőfelújítás mai stádiumáról.

Erdély szőlészeteinek felújítása — írja Drucker — még csak a kezdet-kezdetén van. Itt-ott lehet ugyan már összefüggő nagyobb területeket látni, melyek rekonstruálva vannak, de azok rendszeren egy-egy birtokos tulajdonában vannak. Ahol sok a birtokos, ott bizony néhol semmi sincs, másutt csak itt-ott egy darabka van felújítva. Egyes főurak nagy buzgalommal hozzá láttak az ültetéshez, de bizony jelenleg még kevesen követik példájukat. A nagy tömeg vár, nem égetik-e meg azok az ujjokat. — A rekonstrukció lassu haladásának nagy részben az erdélyi ember eme veleszületett bizalmatlansága az oka. Ez a közös vonás meg van az oláhban, a szászban, a székelyben és a Nagy-Magyarországból odatelepített emberben egyaránt. Nem hisz, csak a saját szemének, fülének, a más vidéki sikereket elhallgatja, de nem buzdul fel rajtok. A másik oka a felújítás oly lassu haladásának a pénztelenség. A hegyek közé szorult bortermelő községek lakói csak kevés földbirtokkal vannak megáldva. Annak egy része szőlő volt, hogy ez kipszult, úgy ez, miként a többi föld végig kukoricával — azaz, hogy törökbuzával, ahogyan ott nevezik — van bevetve, azután egy kevés rét és a mértföldek távolságában fekvő havasi legelők. Mindebből ugyan megélni is csak a legszegényebben lehet. Arra, hogy a felújításhoz mégis szükséges minimális készpénzt a maga emberségéből teremtsen elő, merőben képtelen. Adóssága pedig az egyik néptörzsnek már túl sok van, a másik viszont nem szívesen terheli meg a birtokát. Így az agrár szőlőkölcsönös itt néhány nagy uri birtokon kívül csak elvétve találkozunk. Ezen persze azután lehet vitatkozni, hogy mi jobb. Az-e, hogy a kisember nem csinál adósságot, de a szőlőjét sem telepíti be, vagy pedig, ha a rekonstrukció terén nagy haladást mutatna fel, de a füle sem látszanék ki a sokféle adósságból. Annyi bizonyos, hogy

akik az elmúlt éveket kihasználták, azok jobban jártak, mert a borárak ma még igen jók és valószínűleg még néhány évig tartani fogják magukat, de hogy annak, a ki csak 5—10 év múlva lát hozzá a telepítéshez, be fog-e vágni a számadása, azt persze ma nem tudja senki. A nagyfoku pusztulás, az egyéb célra alig használható szőlőparlagok nagy száma a föld árát azonban végtelenül (?) lenyomta, úgy, hogy nem egy helyen hallottuk, hogy a legideálisabb szőlőterületeket ma 300—200, sőt 150 koronáért is össze lehetne szedni. A nép pedig a helyett, hogy ezt a biztos pénzforrást kihasználná, összeszedi sátorfáját és Romániába vagy Amerikába megy a bizonytalan kereset után.

— **A külföldi bor érdekében.** A magyar kir. földművelésügyi kormány megbízása következtében Rácz Sándor, szőlészeti és borászati főfelügyelő, Gálfi Sándor, nagyenyedi vincellériskolai igazgató és Schöppner Sámuel, szőlészeti és borászati felügyelő társaságában beutazta Alsó-Fehér és Kisküküllő megye bortermő vidékeit, hogy a területek borainak minőségét tanulmányozza. A földművelésügyi kormánynak ugyanis az a célja, hogy Erdély híres borainak a külföldön hirnevet szerezzen és ez által ott piacot teremtsen, amit azáltal akar elérni, hogy kiváló minőségű erdélyi borokat szállít külföldön levő magyar állami pincékbe. Különösen Német- és Oroszországban akarják a magyar jobb fajta bort értékesíteni. A tanulmányozó társaság Kisküküllő megye következő bortermő helyeit kereste fel: Balázstelke, Alsó-Bajom, Zsidve, Ádamos, Dicsőszentmárton és Küküllőszéplak községek szőlőit.

— **Gyümölcsösök a Székelyföldön** Felsőrákoson 25 holdas gyümölcsösöt alakítottak, amely a jövő évben valószínű, hogy szépen teremni is fog már. Egy másik híradás szerint a muzsnai gazdakör legutóbb tartott gyűlésén Mátyás János gazdaköri elnök buzgólkodása folytán az úgynevezett Samocsát fogják mintegy 200 koldon nemes oltványokkal befásítani. Hogy a gyümölcsből mily szép jövedelmet lehet elérni, azt mutatja az ideai tapasztalat, hiszen az innét exportált gyümölcsből, dacára a silány minőségű gyümölcsstermesnek, mintegy 500,000 korona jött a megyébe. És mikor történt valaka, hogy vackort is exportáltak majnai Frankfurtba és Stuttgartba! A vásárcsarnok szövetkezet kezdte meg a szállítást és ha a multkori zord idő el nem rontotta volna a fák alatt maradt összeszedetlen vad gyümölcsöt, még nagyobb lett volna az eredmény.

— **A földhitelkölcsönök bélyeg- és illetékmentessége.** A pénzügyminiszter legutóbb kiadott rendeletében kimondotta, hogy az Országos Központi Hitelszövetkezet és a kisbirtokosok földhitelintézete által közösen nyújtandó kölcsönök bélyeg és- és illetékmentesek.

— **A kisbéri állami ménesben** a következő tenyészmének vannak kijelölve, mint olyanok, melyek tenyésztési célokra igénybe vehetők: Adien importált angol telivér, dija 200 korona. Bona Vista angliai imp. telivér 1200 korona. Dunure szintén angol imp. telivér dija 800, belföldi tenyészlovak: Erős 200, Galaor 200, Galiford 200. History 300, Kilcsek 200, Kozma 200, Macdonald 300, Not-Quit 200, Royal-Lancer 300 korona a tenyészdijsa. (Két utóbbi szintén angliai import.) Minden ménhez 30—40 anyalovat eresztenek. A tenyésztés

igénybevételének szándéka november 25 ig a földművelésügyi miniszteriumnak bejelentendő. Minden egyes felvilágosítással az illető menesparancsnokság készséggel szolgál.

— **Helyi érdekű vasútak és a földbirtokok.** Helyi érdekű vasútak mentén földbirtokkal rendelkező gazdákra fontos határozatot hozott nemrégiben a közigazgatási bíróság. Egy konkrét esetről kifolyólag kimondotta, hogy a helyi érdekű vasútak tartoznak létesíteni, vagy legalább is tűrni mindazt a létesítményt, a melyet vasutvonalukon át történő közlekedetés végett a szomszéd birtokosok érdekei szempontjából az illetékes hatóság szükségesnek itél. Hogy mikor forog fenn szükség, azt a hatóságok nemcsak a terület kisajátításakor, de bármikor később is megállapíthatják. Az illetékes hatóságnak joga van a vasutvonalon át történő közlekedés szokásos módjai közül azt megállapítani, a melyet a viszonyokhoz képest a törvényes igényeknek megfelelően és szükségesnek tart, tehát magánhasználatra szolgáló iparvasúttal történő átjárást is. A vasúti jog kizárólagosságát a törvény csupán köztorgalmu vasúttal szemben részesíti védelemben.

— **Burgonyakereslet** A Magyar Gazdák Vásárcsarnok Ellátó Szövetkezte nagyobb mennyiségű rózsza és sárgabellü étkező burgonya szállítására nyervén megbízást, a gazdaközönségnek most módjában van, hogy készletét ezen intézmény révén értékesítse. Birtokosok, kik rendelkeznek egész kocsirakományokat (100 mm.) kitűvő készletekkel, forduljanak közvetlen a szövetkezethez (Budapest, IX., Csarnok-tér 5.) minta küldésével, jelezvén, mily mennyiség felett rendelkeznek s mely árt kívánnak a feladó vasútállomáson.

— **A vasúti állatszallító kocsik fertőtlenítése.** A D. Th. W. édekes adatokat közöl arról, hogy a vasúti kocsik fertőtlenítésére előírt hivatalos eljárás mennyire meg nem bízható. Egy lépfene állatot szállító kocsit az állatorvos „szigorú fertőtlenítéssel” fertőtlenített, vagyis a kocsit alapos tisztítás és mosás után forró vízzel leöblítette. Azután három százalékos kresolkénsavas vegyülettel beecsetelték az egész kocsit. A fertőtlenítés után levágott az illető állatorvos néhány forgácsot a kocsiból, s azokat vegyi vizsgálat alá vette. Kiderül, hogy a forgácsokban még voltak bőven lépfene csirák. A kocsit akkor 10 százalékos kreolin oldattal dezinficálta, de még akkor is voltak lépfene csirák találhatóak. Végre ötszázalékos szublimát oldattal, igen alaposan megmosták a kocsit, s csak akkor nem volt már többé lépfene csira található. Az illető állatorvos ez alapon kijelenti, hogy a vasutak által előírt fertőtlenítés helyébe okvetlenül más, hatásosabb fertőtlenítés léptetendő életbe.

— **Kunossy, Szilágyi és Társa** 1906. évi Könyvnapjára felhívjuk olvasóink figyelmét. A naptár a legjelesebb művek jegyzékén kívül igen szép irodalmi részzel is bír, melyből kiemeljük Zöldi Mártonnak »A könyvterjesztésről« írott feltűnést keltő cikkét.

A LAPFELÜGYELŐ BIZOTTSÁG FELÜGYELETE MELLETT:

Felelős szerkesztő és kiadó:
TOKAJI LÁSZLÓ.
Segédszerkesztő:
ÉBER ERNŐ.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET TULAJDONA.

— Minden gazdaságban nélkülözhetetlen eszközök —

az országszerte első helyen elismert kitűnő szerkezetű és legolcsóbb

— „Eredeti Kalmár-rosták” és terménytisztító gépek. —

Elsőrendű hazai anyagból gyártunk ezidőszerezt 15-féle nagyságban különböző szerkezetbe a gazda minden követelményeinek legjobban megfelelő általános terménytisztításához berendezett különleges gépeket, szelelő és magválasztó rostákat, kézi vagy hajtóerőre alkalmazva. — Ez évi újdonságainkról szíveskedjék ingyen árjegyzéket kérni. — Minden esetleges kérdésekre azonnal és díjtalanul válaszolunk. 1274

KALMÁR ZS. és TÁRSA különleges terménytisztító gépgyára Hódmező-Vásárhelyen.

Telefon 69. szám. — Bemutatva volt a nagyenyedi őszi kiállításon is! — Sürgőnycim: Kalmár-rostagyár.

x **Csak egyszer kísérelje meg** s igyék a világhírű „Soerabaja“-kávékeverékünk-ből (1 kg. 3 K. 80 f) soha jobbat nem ivott. Kapható kizárólag a **Fiumei Kávéhozatali Társaság** fióktelepénél Kolozsvár, **Mátyás király-tér 12.** Óránként friss pörkölés. Valódi orosz és angol teák, rumok. 1436

— **Megvételre vagy haszonbérbevételre** keresek 500—1000 holdig való jó birtokot vasut-hoz közel. ajánlatokat kérem a kiadóhivatalhoz intézni. 1605

Értesítés.

Van szerencsém a n. é közönség tudomására hozni, hogy a kedvező feltételi kölcsönnyújtása és előzékeny eljárása révén kitűnő hírnevű

„Nagyszzebeni földhitelintézet“

réséről

Kolozs és több szomszédos megye területére

ingatlan jelzálog kölcsönök

„Kizárólagos ügynökségével“

bizattam meg.

Ebbeli működésben legkedvesebb kötelességem, hogy a bizalomteljesen hozzám forduló feleknek a lehetőségig gyors és költséget kímélő eljárással szolgálatára legyek.

Bármintemű felvilágosítással, útbaigazítással készségesen díjmentesen szolgálók.

Különös előnye eljárásomnak, hogy minden kölcsönvevő bármily elhanyagolt birtok- és teher viszonyai véglegesen rendeztetnek.

Egyidejűleg óva intem a n. é közönséget akár helybeli — akár budapesti — vagy vidéki pénzközvetítő csábító hirdetéseknek vagy „szaladó ügynököknek“, — amelyek ilyenmű jelzálogkölcsönt pénzintézetek közvetlen megbízását nem igazolják — fel nem tűni, mert ezek eljárása teljesen megbízhatatlan, időt veszítő és minden esetben akár eredményes — akár nem terhesen költséges.

Teljes tisztelettel 1243

Erdélyi erdő-faanyag és bányaugynökség.
Gombos Benő Kolozsvár, malom-u. 16. sz.

A Magyar Jelzálog-Hitelbank

Képviselősege

Kolozsvárt, Jókai-utca 2-ik szám alatt
(gr. Rhédey-ház, I. em.)

— Ez intézet alapítókéje 40 millió korona. —
ZÁLOGLEVÉLKÖLCSÖNÖKET

nyújt földbirtokra és nagyobb városokban fekvő házakra, — a mennyiben a pénzüviszonyok változtatást nem követelnek — 4%-os záloglevelekben a következő feltételek mellett:

15 évi törlesztésre	9 20%
20 évi törlesztésre	7.60 «
25 évi törlesztésre	6.70 »
30 évi törlesztésre	6.10 «
35 évi törlesztésre	5.65 «
40 évi törlesztésre	5.35 «
42 1/2 évi törlesztésre	5.25 «
45 évi törlesztésre	5.10 «
50 évi törlesztésre	4.90 «
65 évi törlesztésre	4.60 «

Kölcsönök 4 1/2%-os záloglevelekben is kaphatók ezekhez viszonyított magasabb annuitás és kedvezőbb leszámítás mellett.

A fennebbi részletekben úgy a kamatok és kezelési, mint a tőketörlesztési hányad is befoglalatik.

A jelzálogul felajánlott erdélyrészi ingatlanok értékére és a megszavazandó kölcsön összegére nézve

az „Erdélyi Gazdasági Egylet“

bizalmi férfiai adnak véleményt.

AZ

„ADRIAI“

BIZTOSÍTÓ-TÁRSULAT

alapítottatott 1838-ik évben.

Vagyonsbiztonsági tőkéje 116 millió korona.

A magyarországi igazgatóság intézője:
Br. PODMANICZKY FRIGYES.

E társulat, mely 65 éves fennállása óta 470 millió koronát fizetett ki károk fejében, biztosít a legjutányosabb feltételek mellett; tűz- és robbanási-, valamint jégokozta károk ellen, továbbá az emberek életére, halál és elérési, valamint kiházasítási esetekre.

Erdélyrészi vezérképviselőség
Kolozsvárt:

Szekula Akos
vezérfelügyelő. (1003)

A SMITH-PREMIER-IRÓGÉP

a világ legjobb gépe. — Grand Prix 1900. Paris.

300,000 darab Smith-Premier már használatban.

Vezérképviselő Erdély, Szatmár- és Máramaros megyék részére:

Strasser Izidor

Kolozsvár, Wesselényi Miklós-utca 22.

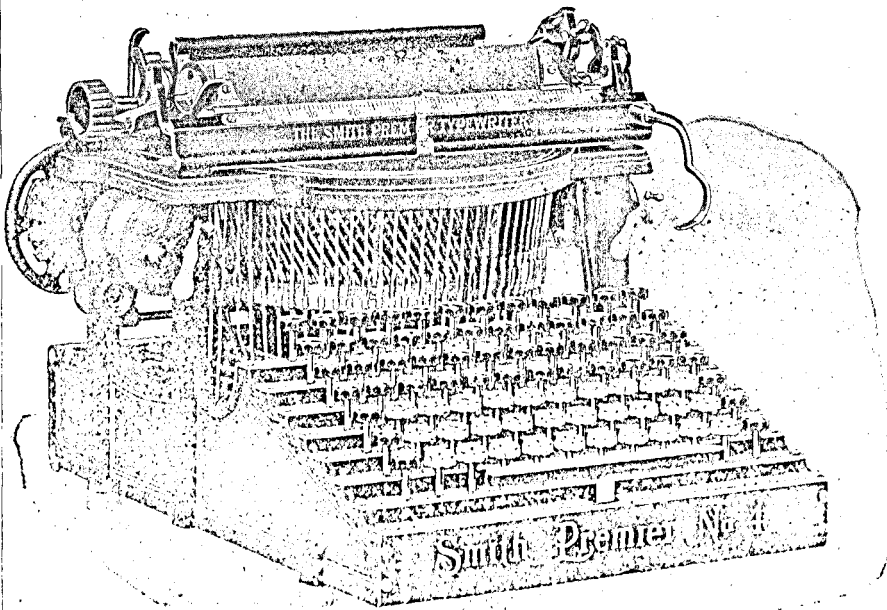
Központ:

Budapest, Andrásy-út 4.

Irógépmunkákat és sokszorosításokat a legjutányosabb árban elvállalok.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

1546.

== Egy hónapig teljesen ingyen! ==

Egy
hónapig
teljesen
ingyen!

Aki már most beküldi — ha csak egy **AZ UJSÁG** politikai napilapra, hónapra is — az előfizetési összeget annak egész december havában teljesen ingyen küldi meg a kiadóhivatal a legjobb magyar lapot: **AZ UJSÁG**-ot. — Előfizetési árak: Egy hónapra 2 korona 40 fillér. három hónapra 7 korona. — **AZ UJSÁG** gyönyörű kiállítású naptárát minden előfizető díjtalanul kapja meg. — Gyönyörű husvétí album! — Megrendelési cím: **AZ UJSÁG** kiadóhivatala, Budapest, Kerepesi-út 54.

MONTIGNOSO GRÓFNŐ, volt szász trónörökös nő emlékiratait most közli **AZ UJSÁG**. — Ujjonnan belépő előfizetők külön levonatban megkapják ennek a szenzációs emlékiratnak eddig megjelent részét.

Egy
hónapig
teljesen
ingyen!

== Egy hónapig teljesen ingyen! ==

1649

Fischer és Társa

faiskolák

Nagyenyed (Alsófehérmegye).

40 katasztrális holdon fekvő faiskoláink Erdélyben a legnagyobbak és leggazdagabbak.

Készlet: 80.000 gyümölcsfa különböző alakokban és a legjobb és legfinomabb fajokban.

Gyümölcsvadonczokban készlet 1 millió.

Gledicsia legjobb kerítés növényben készletünk 1 millió.

Akácza, erdősítésre alkalmas 1 1/2 mlió. Disz cserjék, sétatér, magános fák. 1352

Árjegyzék ingyen.

Faiskoláink megtekintésére az érdeklődőket tisztelettel meghívjuk.

A legjobb minőségű juta- és len-

Zsák

vizhatlan kazal-, gép- és szeker-

PONYVA

bármily méretben a legolcsóbb gyári árban kapható 1451

FISCHER J.

ponyva- és zsák házában **BUDAPE V., Nádor-u. 31-33.**

KÖLCSÖN-PONYVÁK

vasúti kocsik és asztalgok takarására, mérsékelt kölcsöndij mellett.

Egyszer használt zsákok liszt, korpa, tengeri, faszén töltésére állandóan olcsó árak mellett kaphatók.

Eladó házhelyek!

Kolozsvár legszebb jövőjü, nagyon fejlődő városrészében, — az új színház közelében — az Erdélyi Gazdasági Egylet telkén, az Attila-utcában, még néhány jó fekvésű házhely eladó!

Csatornázás, Vizvezeték, Villanyvilágítás!

Bővebb értesítés: naponta d. e. 11-1-ig és d. u. 4-6-ig az **E. G. E.** titkári irodájában Kolozsvárt, Petőfi-u. 7. sz. I e. balra.

1596

„AGRÁRIA” magyar gépforgalmi részvény-társaság

Mezőgazdák különös figyelmébe!

Eltörhetetlen tégelyacélekefej.

Páncélacél-kormánylemez.

Magasított acél-ekefej.

Porvédő kerekek.

Acél gerendely.

Rövidített levélcím: „Agraria” Budapest, V., Váci-ut 2. Sürgőnycim: „Agraria” Budapest.

Tiszta acélananyag
s a j á t
hámorainkból.

1457

a szab. osztrák-magyar államvasut-társaság resiczai mezőgazdasági gépgyáranak vezérügynöksége

Csak kitémasztott nyeregkerettel bíró taligát szállítunk.

Kérjünk árjegyzéket mivel ez az összes talajmivelő-gépeket terjedelmesen ismerteti és egyáltalán a talaj alapos megmunkálására terjedelmes, szakszerű és minden gazdának értékes felvilágosításokat nyújt — és díjmentesen küldetik.

Ekegyártás terén legelső-rangu magyar gyártmány, felülmúlja még a legnevezetesebb idegen gyártmányokat is.

Marha-Mérlegek! Erős vaskorlással 1500 kilogramm horderőre to-
lósúlyal vagy súlyokkal mérésre berendezve
a legjobb és a legerősebb szerkezettel!

Szekér-Hid-Mérlegek! Kocsik, szekerek és
állatok mérlegelése! 4000 vagy 3000 kilogramm horderőre 4
méter hosszú, 2 méter széles, tolósúlyal erős
és szolid kivitelben.

Raktári-Mérlegek! Mindenféle rendszerű,
erős és pontos kivitel-
ben minden mérleg törvényesen hitelesítve 3
évi jótállás és jókarbantartás mellett.

Dénes Manó

gazdasági szekér-hidmérleg és marha mérleg
gyáros

Budapest.

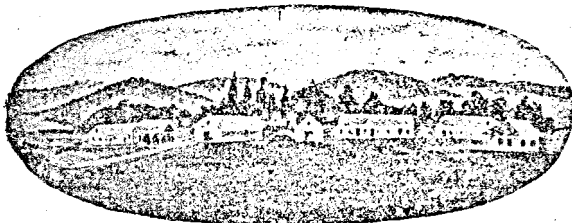
1610

Gyártelep:

VII., Dohány-utca 57.

Iroda és raktár:

VII., Dohány-utca 78.

Egy kolozsmegyei községben (bánffy-hu-
nyadi járás) lévő **600 s néhány hold ta-
gosítatlan birtokomat**, mely áll: 200
hold szántó s 400 hold legelőből és kaszá-
lóból, melyek között, illetve, melyben igen
értékes rétek, kaszálók vannak, malommal,
kovács műhelylyel, a volt urbéresek erdejé-
ben való 5³/₄ antiquával, faizás és legelte-
tési, illetve réttel, kaszálóval, 8 hold belső-
vel, nagy gyümölcsösselel, 5 szobás lakással,
stb 1906. évi április havától kezdődően
haszonbérbe szándéksom adni. Czi-
mem: a Kiadóhivatalban megtudható. 1652

Egyedüli FERLACHI gyártmány,
mely a bel- és külföldi gyártmányok közti versenyen a legelső díjat
nyerte el. — Aranyérem Páris 1900. — 46 remekelés.

Ogris Márcus 1823

fegyvergyár és (prácios) puskaműves

FERLACH (KARINTHIA) szállít' elsőrangú bármily
rendszerű vadász- és czellövő-fegyvereket legjobb és
legpontosabb kivitelben. Különlegesség nagyon, köny-
nyű DRILLING-fegyverekben. Súlyuk 2-8 — kilogramm.

Forradalom!!!

Legujabb Legujabb.

A vadászvilág technikai terén való orvoslásra a
TAMBOUR-féle kettős hatású
önműködő biztosító és ellenbiztosító szabadalom
a bármily rendszerű fegyvereknek rögtöni lökészen-
létet ad és egyszetsmind absolute biztosítást
véletlen elsülés ellen.

A töltött fegyver felhúzott kakasokkal, beállí-
tott rögtönzővel bármily helyzetben, csak a Tambor
szabadalom által van minden veszély elhárítva, min-
den fegyver veszélytelen lesz mint egy sétatob.
Kérjen kimerítő prospektust ingyen és bérmentve.
Levelezés magyar! Levelezés magyar!

Gazdasági kereskedelmi és ipar- bank Részvény-Társaság

BUDAPESTEN, MUZEUM-KÖRÚT 19.
Telefon 149. Postatakpztri Cheque számla: 15603.
Cheque számla: a Magy. leszáml. és pénzváltó-ban knál

BANKOSZTÁLYA

utján förllesztéses jelzálogkölcsönt
földbirtokokra, továbbá városi hárhá-
zakra legelőnyösebb feltételek
mellett és leggyorsabban bonyolít
le az érték legmagasabb arányáig.
Megkeresésnél beküldendő a te-
lekknönyvi kivonat és. kataszteri
birtokiv.

VÁLTÓ-

kölcsönt gazdáknak, birtokosok-
nak, gazdatiszteknek,

KÖLCSÖNT

sorsjegyekre, értékpapi-
rokra és vidéki takaré-
pénztári részvényekre
a legelőnyösebb módon eszközöl.

Árjegyzék, költségvetés és szakszerű felvilágosítás
ingyen.

Gazdasági egyesületeknek, valamint községi szövetkezeteknek tömeges
megrendelésnél rendkívül kedvezményes árak és feltételek.

GÉPOSZTÁLYA

utján szállít csakis elsőrendű
gyártmányban legkedvezőbb fize-
tési feltételek mellett:
Bazdasági gépeket,
66zcséplő-készleteket,
Tolókerek-rendszerű vetőgépeket,
Egyetemes acél-ekéket,
Gazdasági malomberendezéseket,
Tejgazdasági gépeket,
Fűrészyári berendezéseket.
Szecekszavágókat, 1461
Répavágókat,
Morzsolókat,
Darálókat stb.

Tejgazdasági, baromfitenyésztés-
gépek és eszközök, fejtelepek, czu-
kor-, szesz- és keményítő-gyárak be-
rendezése. Műtrágya, erőtakarmányok
Derbymelesse, zsák, ponyva stb. stb

1465.

Eredeti OSERS és BAUER motorok
BUDAPEST, VI., Podmaniczky-utca 18.
Motorgyár és vasöntöde: Bécs.
Benzin- és petroleum-motorok és locomoblok, szlvő-gáz-motortelepek
2-3 fill. üzembköltséggel. — Kedvező fizetési feltételek. — Elsőrangú
gyártmány. — Költségvetés és árjegyzék ingyen.

Gazdák Biztosító Szövetkezet

BUDAPEST, VIII. Baross-utca 10. II. em.

Alakult 1900.

Biztosítéki alap:

Alapít- ványok:	Korm. hozzáj. elemi ágazatban	400.000.— K.
	Alapítók	1.278.240.— "
	élet	200.000.— "
Tartalékok		455.436.11 "
		Összesen: 2.333 676.11 K.
1901. évi fölösleg		90.349.— K.
1902. " "		59.732.36 "
1903. " "		109.331.73 "
1904. " "		72 438.23 "

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyszintén
az ember életére különféle módozatok szerint.

Az üzlet eredményben a biztosított tagok díj
arányukban részesülnek és az 1901. évi üzletfelesleg-
ből ugy a tűz, mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok
4%-os díjvisszatérítést kaptak.

Az 1902. évi üzlet feleslege közgyűlési határo-
zattal tartalékba helyeztetett. 1903. évben jégkár ellen
biztosítottak 4%-os díjvisszatérítést kaptak. 1904. évben
a jégkár ellen biztosítottak 2%-os díjvisszatérítésben
részesülnek.

Biztosítási ajánlatok benyújthatók közvetlenül
vagy a képviselők közvetítésével. Nyomatványnyal és
felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál.

1013

az igazgatóság.

●●●●●●●●●●

Url Rezső

sertésbizományos
BUDAPEST,
VIII., Berkocsis-utca 12.
Sertéseket
sovány és hizott álla-
potban a legmagasabb
napi árakon értékesít.
1534.
●●●●●●●●●●

Ganz és Társa

vasöntő és gépgyár részvénytársaság
● LEOBESDORF. ● BUDAPEST. ● RATIBOR. ●
Városi üzlet: BUDAPEST, Ferenczies-tere 2.
Ajánlja:
Hengerszékeit (Mechwart szabadalma) darálás-, fel-
bontás-, kiórlés- és simara őrléshez, önműködő lisztkeverő
gépeit, hámozó-, koptató- és egyéb malomgépeit, mint fel-
vonókat, szitákat, szállítócsigákat, zsákfelvonókat, deta-
cheurök- és egész malomberendezéseket.
Turbinákat, forgó ekéket gőz-, petroleum- és
electromos hajtással.
Electromos világítási és erőátviteli telepe-
ket. Mindennemű kéregöntvényt.
Bánki rendszerű benzin és petroleum mőtoro-
kat és locomoblokot.
Az 1900-ik párisi kiállításon 6 díjjal és 8 arany-
éremmel kitüntetve. 1485

Vadász Naptár

— az 1906. évre. —
Szerkeszti: Remetei Kövály János,
Csikszentsimoni és ernyesi Lakatos Károly, Herényi Got-
hard Sándor és Dán Leó ker. tanácsos közreműködésével.
Rendkívüli hasznos, egyedül álló mű a maga nemé-
ben, a vadászat és annak körébe vágó mindennemű szak-
dologgal kimerítően foglalkozik. A fegyver technika újabb
vivmányait, annak előnyeit és hátrányait behatóan ismerteti.
Minden vadász és erdősz nélkülözhetetlen kézikönyve!
Megjelent: 1450
Budapesten, Ifj. NAGFL OTTÓ kiadásában
Muzcum-körút 2. — Ára díszes vászonkötésben, számos
szöveg közé nyomott képpel 3 korona.

Személyszállító vonatok indulási ideje 1905. október 1-től.

A vonatok indulási ideje közép-európai idő szerint van megállapítva. Az esti 6 órától reggeli 5 óra 59 percig terjedő éjjeli idő a percek aláhuzásával van megjelölve.

1651

Kolozsvárról indul:

Budapest felé:

503 sz. gyors v.	511 sz. gyors v.	505 sz. szem. v.	545 sz. Tv. sz. sz.	507 sz. szem. v.	501 sz. gyors v.
5 ²³	1 ²⁵⁹	7 ¹³	1 ³⁰	6 ⁰⁵	11 ¹⁰

Dés felé:

2 sz. szem. v.	14 sz. vegy. v.
7 ²⁵	5 ³⁷

Brassó felé:

502 sz. gyors v.	508 sz. vegy. v.	512 sz. sz. sz. t. v.	506 sz. szem. v.	504 sz. szem. v.
6 ¹¹	8 ³⁰	5 ³²	8 ⁵⁴	10 ⁵¹

Brassóból indul:

Predeal felé:

530 sz. szem. v.	592 sz. sz. sz. t. v.	602 sz. gyors v.	582 sz. vegy. v.
3 ⁵⁵	6 ⁵⁰	4 ⁵⁹	11 ³⁵

Budapest felé:

507 sz. vegy. v.	501 sz. gyors v.	505 sz. szem. v.	601 sz. gyors v.	553 sz. Tv. sz. sz.
5 ³²	2 ⁴⁵	8 ⁰⁷	10 ²⁶	3 ¹⁰

K.-Vásárhely felé:

7802 sz. szem. v.	7812 sz. vegy. v.	7804 sz. szem. v.	7874 sz. Tv. sz. sz.
5 ¹⁵	2 ⁵⁰	8 ⁴⁵	6 ³⁴

Zernest felé:

7711 sz. vegy. v.	7713 sz. vegy. v.
8 ³⁵	5 ¹⁰

Tövisről indul:

Brassó felé:

506 sz. szem. v.	502 sz. gyors v.	508 sz. vegy. v.	602 sz. gyors v.
1 ²⁰	8 ³⁷	1 ²⁸	11 ⁵⁴

Kolozsvár felé:

515 sz. szem. v.	505 sz. szem. v.	507 sz. vegy. v.	501 sz. gyors v.	511 sz. szem. v.
1 ²⁴³	3 ³⁸	1 ⁵⁷	8 ¹²	9 ⁰⁰

Arad felé:

605 sz. szem. v.	607 sz. szem. v.	601 sz. gyors v.	625 sz. vegy. v.	623 sz. vegy. v.
3 ⁵⁵	2 ⁰⁰	3 ³³	8 ⁵⁵	8 ¹⁶

Beszterce felé:

7164 sz. sz. sz. t. v.	7170 sz. sz. sz. t. v.
9 ¹⁵	10 ⁰⁰

Kis-Kapusról indul:

Nagy-Szeben felé:

7302 sz. szem. v.	7364 sz. sz. sz. t. v.	7304 sz. szem. v.	7312 sz. vegy. v.
2 ²⁸	4 ⁴³	11 ²⁰	7 ¹⁰

Nagy-szebenből indul:

Kis-Kapus felé:

7311 sz. vegy. v.	7363 sz. sz. sz. t. v.	7301 sz. szem. v.	7303 sz. szem. v.
7 ³¹	12 ⁵⁸	4 ⁴⁵	11 ²⁰

Brassóból indul:

Sepsi-Szent-György felé:

7802 sz. vegy. v.	7812 sz. vegy. v.	7804 sz. szem. v.	7874 sz. Tv. sz. sz.
5 ¹⁵	2 ⁵⁰	8 ⁴⁵	6 ³⁴

Sepsővárról indul:

Sz.-Udvarhely felé:

7612 sz. vegy. v.	7614 sz. vegy. v.
3 ¹⁰	10 ³⁴

A 7363. és 7364. sz. vonatok csak kedden és pénteken közlekednek. —

Maros-Vásárhelyről indul:

Kocsárd felé:

7001 sz. szem. v.	7005 sz. szem. v.	7003 sz. szem. v.	7011 sz. vegy. v.
5 ²⁶	12 ²⁵	5 ³⁸	9 ³⁵

Szász-Régen felé:

7014 sz. vegy. v.	7016 sz. vegy. v.	7018 sz. vegy. v.
5 ⁰⁶	10 ⁴²	5 ⁴⁵

Brassó felé:

7801 sz. szem. v.	7803 sz. szem. v.	7805 sz. szem. v.
4 ⁵⁰	8 ⁵⁰	7 ¹⁰

Csik-Szereda felé:

7902 sz. vegy. v.	7904 sz. vegy. v.	7912 sz. vegy. v.
7 ⁰⁰	10 ⁴¹	4 ⁵⁵

Nagy-Szebenből

Fogarasz felé:

9904 sz. szem. v.	9902 sz. szem. v.
4 ⁰⁶	1 ⁰⁹

BABÓS ÉS TÁRSAI

vaskereskedése KOLOZSVÁRT, Deák-Ferencz-utca 25. szám.

A nagyérdemű gazdaközönség szives tudomására hozzuk, hogy üzletünkbe újabban egy nagyobb összeget fektettünk be és raktárunkat megnagyobbítottuk, ennél fogva azon kellemes helyzetben vagyunk, hogy nagyra becsült vevőinket gyorsan és pontosan a legjutányosabb árak mellett szolgáltatjuk ki.

Raktáron tartjuk mindazon cikkeket, amelyek egy gazdaságban szükségeltetnek, u. m. Gazdasági gépek és eszközök, Kudsiri-rudvasak, vaslemezek, építkezési vasgerendák, Konyhaberendezési cikkek, Kötél és lánczárak, Beocsini-Cémet, Gipsz, nádfonat, Carbolineum, Kátrány, mindennemű Festékaruk, Gépszíj, Gépolaj, Gépszir, Kocsikenőcs, Mécsolaj, Rézgálicz, Raffia hánccs, Aszfalt és elszigetelőlemezek, Kovács-szén, Kox és Faszén, Fleischmann-féle szabadalmazott tejkannák stb.

Gazdasági gépekről árjegyzéket díjmentesen küldünk. 1473

A magyar irodalom

legkiválóbb alkotásait, azoknak terjedelmes ismertetését és elsőrangú hazai írók humoros és komoly tárgyú cikkeiket tartalmazza

az 1906. évi

Hasznos Könyvnaptár,

melyet kívánatra minden irodalombarátnak ingyen és bérmentve

küld meg

1460

Kunossy, Szilágyi és Társa,

könyv-, mű- és zeneműnagykereskedés és kiadóvállalat,

Budapest, IV., Ujvilág-utca 16. szám.

A könyvnaptárban előforduló műveket csekély havi részlefizetésre szállítjuk.

Megbízható, gyakorlott üzletszerzők vagy utazók igen előnyös feltételek mellett ugyanott fölvetetnek.

NÉPBANK RÉSZVÉNYTÁRSASÁG KOLOZSVÁRTT
Deák-Ferencz-utca (ezelőtt: Belközép-utca) 37. sz. alatt
Korbuly-ház) olcsó jelzalog és váltókölcsönöket nyújt és
BETÉTRE 5 SZÁZALÉK KAMATOT AD

Földmivesiskolát végzett kitünőn,
10 évi gyakorlatom van, gyakorlati vizsgára készülök, kis család, józan, becsületes, szorgalmas, 32 éves, ref. vallásu egyén, önállóan is tud gazdálkodni, kaucióképes, állást keres.
Cimem a kiadóhivatalban. 1644

Eladó

40 májusi keltésű, elsőrangú kendermagos Plimút jércze 5, 20 kakas 6, ezüst prémnyúl 6 koronáért darabonként. Árvay Andrásné Káva, Pestmegye. 1647

Hirdetés felvétetik az Erdélyi Gazda kiadóhivatalában.